

Międzynarodowy program COSA na Półwyspie Helskim

Odkrywają tajemnice piasków

Utarło się, że piaski są środowiskiem nieaktywnym. Naukowcy pracujący nad projektem COSA wiedzą już, że nie jest to prawdą.

Badania prowadzi się w dwóch miejscach. W Polsce są to tereny Nadmorskiego Parku Krajobrazowego.

Od listopada ub. roku w rejonie Półwyspu Helskiego, leżącego w granicach Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, prowadzone są badania w ramach międzynarodowego programu COSA. Prace zaplanowane na trzy lata, mają dostarczyć danych, które pozwolą określić rolę piasków morskich

i wybrzeży piaszczystych w funkcjonowaniu ekosystemu obszarów nadmorskich. Badania w ramach projektu prowadzone są w dwóch miejscach. Na terenie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego oraz Parku Narodowego Schleswig Holstein. Na Bałtyku analizowane jest piaszczyste dno morskie wokół Półwyspu Helskiego. Natomiast na

Morzu Północnym bada się piaszczyste wybrzeże wyspy Sylt. W programie naukowo-badawczym uczestniczy siedem instytucji z różnych państw europejskich: Niemiec, Polski, Holandii i Danii oraz dwóch instytucji zajmujących się ochroną środowiska w miejscach prowadzenia badań. Międzynarodowa współpraca umożliwiła wymianę doświadczeń i ujednoczenie

metod badawczych. W przyszłości zaowocuje to stworzeniem ogólnoeuropejskich standardów w ochronie środowiska.

Dlaczego naukowcy zajmują się badaniami związanymi z piaskami?

Odpowiedź jest prosta. Piaski, zwane inaczej osadami piaszczystymi, dominują na obszarze europejskich wybrzeży. Są źródłem bogactw naturalnych (np. olej, gaz, woda, minerały), obszarem wysoce produktywnym dla rybołówstwa oraz atrakcyjnym regionem wypoczynku i rekreacji olbrzymiej rzeszy turystów. I pomimo tak dużego znaczenia ekonomicznego i walorów przyrodniczych, wiedza na temat ich roli w funkcjonowaniu ekosystemu jest uboga.

Do tej pory mylnie sądzono, że to środowisko nieaktywne, nie mające wpływu na obieg materii. Tymczasem okazało się, że ze względu na wysoki stopień

przepuszczalności wody, piaski są środowiskiem, w którym zachodzą intensywne procesy życiowe. Ponad 90 procent mikroorganizmów, które żyją w powierzchniowych warstwach osadów, rozkłada zawarte w wodzie substancje organiczne do prostych związków nieorganicznych. Układ taki tworzy rodzaj filtra (zwanego filtrem biokatalitycznym), zatrzymującego zanieczyszczenia i materię organiczną.

Dlatego końcowe wyniki projektu COSA są bardzo ważne. Pozwolą monitorować i zarządzać nie tylko środowiskami Nadmorskiego Parku Krajobrazowego i Parku Narodowego Schleswig Holstein, ale także innymi obszarami wybrzeży piaszczystych. Opracowany model umożliwi śledzenie stanu bieżącego i przewidywanie zmian zachodzących na obszarach tych terenów. (MAR)

KONKURS EKOLOGICZNY

Nadal trwa konkurs, organizowany przez Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku.

W czerwcu trzeba było odpowiedzieć na pytanie dotyczące najwyższego wzniesienia na terenie woj. pomorskiego. Odpowiedź brzmi:

Szczyt Wieżyca, wys. 329 m n. p. m, wysokość względna 150. Wokół szczytu utworzono rezerwat krajobrazowy o pow. 33,59 ha.

Więcej informacji na temat rezerwatu i najbliższych okolic można znaleźć na stronach:

www.wiezycyca.host.sk
www.przedsiębiorca.gda.pl
Nagrody otrzymują: **Ludomila Grochocka (Stargard Gd.)**

Karolina Choszcz (Gdynia)
Bolko Nyka (Żnin)

Oto następne pytanie konkursowe:

Wymień przynajmniej dwa gatunki fok występujących w Morzu Bałtyckim.

Odpowiedzi prosimy przekazywać w terminie do 15 sierpnia br., pod adresem: Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej 80-837 Gdańsk ul. Straganiarska 43-46 tel./faks: 301-80-99 e-mail: ciee@ciee.most.org.pl

Do analizy pobierany jest zarówno piasek i woda. Punkty pomiarowe znajdują się 80 m i 300 metrów od brzegu.

Czym jest COSA

COSA to skrót z języka angielskiego Coastal Sands. Można to przetłumaczyć jako piaski wybrzeża. Pełna nazwa polskiego projektu brzmi: „Przybrzeżne piaski jako filtry biokatalityczne”. Program finansowany jest z funduszy Unii Europejskiej. Podczas warsztatów COSA, które trwały w Polsce na przełomie marca i kwietnia, naukowcy pobrali do badań próbki piasku i wody z dwóch punktów pomiarowych. Pierwszym z nich było piaszczyste dno morskie o głębokości 1,5 m, 80 m od brzegu. Drugi punkt znajdował się na głębokości 7 m, 300 m od brzegu. Kolejne warsztaty COSA odbędą się na Półwyspie Helskim w sierpniu.